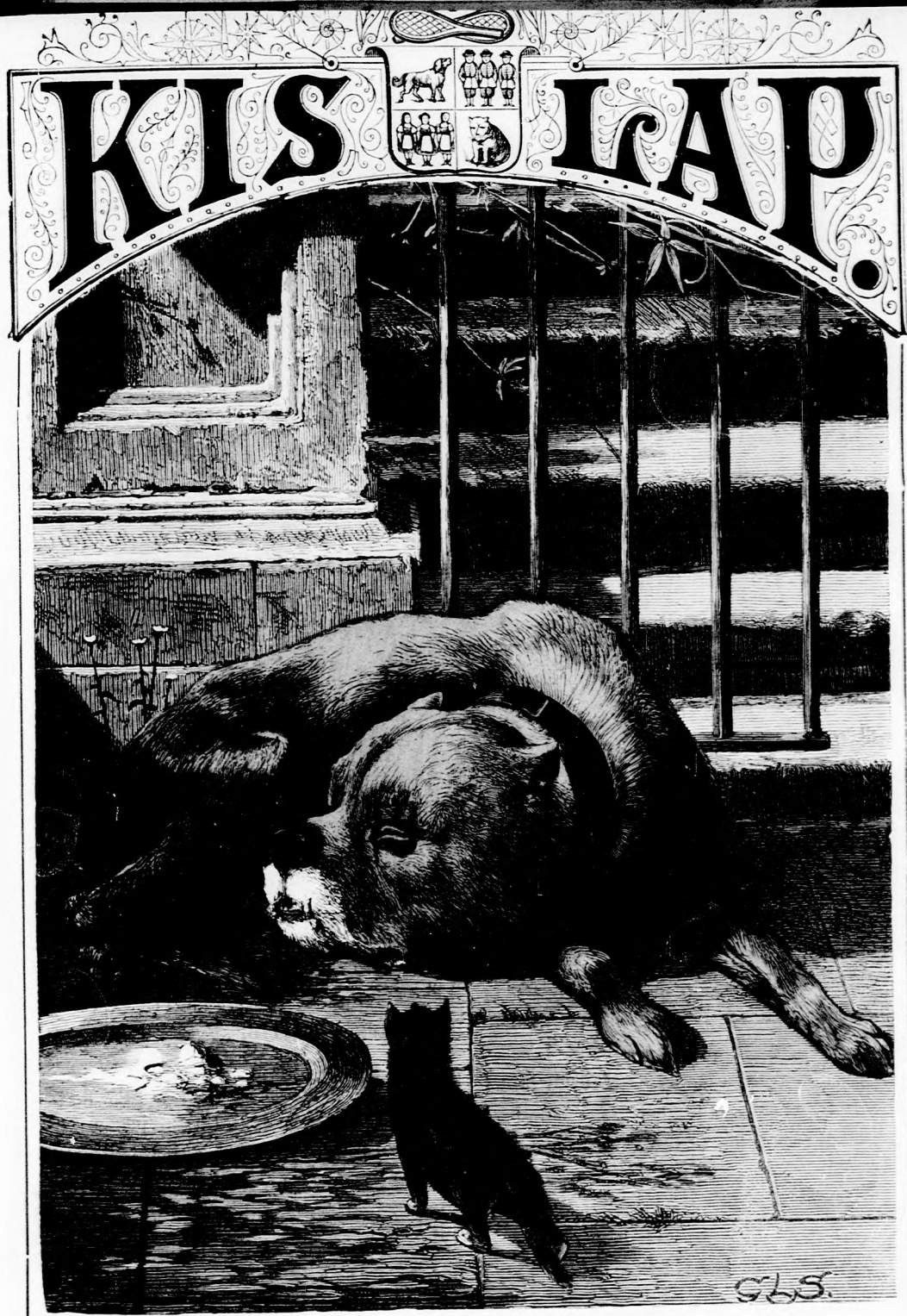

szám.

jeles
ényét
csak

A JÓ ALKALOM. (Lásd a 346. lapon.)

lkédben,
k károm
kezik.)

um-épület.
rsulat.

22. szám. — 1878. Ára negyedévre 1 frt. 40 kr.

XIV. kötet.

KÁPOSZTA GYURKA.

— Tréfás mese. —

(IV. folytatás)

ZABADON járt-kelt a királyi palotában, a világot nem lopott volna el csak egy gombostűt sem s olyan jó dolga volt, mint még soha sem. Az inaszkodás nem sok fáradságába került, mert nem adtak neki semmi munkát, amaz egyszerű okból, mert semmihez sem értett, tudatlan, durva és vad fickó volt, aki eddig az erdőn kívül semmit sem ismert. A királyfi nem is akart egyebet, minthogy Gyurka ne legyen többé rossz társaságban: majd idővel — gondolá a királyfi, — talán megszeli és meg lehet majd tanítani valami becsületes mesterségre. Lassanként azonban a királyfi, akinek persze százféle mulatsága és szórakozása volt, megfélemlített az ő rabló-inasáról, azt sem igen tudta már, valjon ott van-e még a kastélyban. A többi emberek a kastélyban meg épen szándékosan kerülték, senki sem akart még csak szóba sem állani a volt rablóval és így Gyurka élete szörnyen unalmas volt. Mindig egymaga üldögélt valamely zugban s csupa bánkódásból egészen lesóványkodott, halvány lett, úgy hogy alig lehetett ráismerni a nem régen még oly izmos, hatalmas ifjura. De azt még mindig nem tudta senki sem, hogy kicsoda ő tulajdonképen. És másrészt Gyurka sem tudta, hogy ő ki is hát igazán?

Ez alatt azonban az a néhány rabló, aki a csatából valamiképen elmenekült, megtudta, hogy Káposzta Gyurka kegyelmet kapott és ott él a királyi palotában.

Elhatározták tehát, hogy szereznek megint ezüstorákat s aztán Gyurkát választják vezérüknek, így bizonyosan majd jóra fordul sorsuk. Egyik pajtásukat tehát titkon elküldték Gyurkához, hogy értesítse őt a dologról és jelentse neki, hogy már vannak reá. A gonosz fickó tehát koldusnak öltözve belopózott a városba és este, mikor már jól besötétedett, a királyi palota közelébe sompolygott. Csakugyan, ott ült Gyurka a ház előtti padkán és szomorúzkodva bámult maga elé; de amint a koldus megszólította, hirtelen fölugrott, mert aonnal ráismert egyik régi pajtására. A rabló azonban halk hangon arra kérte, hogy menjenek olyan helyre, ahol senki sem látja őket, ott majd mond valamit. Gyurka tehát elvezette a nagy kertbe, egy fához vezető zugba, hol bátran beszélgethetett.

Azt nem vették észre, hogy az öreg király éppen ezen a tájon sétálgatott s látta őket a bokrok közé osonni. A király pedig ovatás utánuk lopózott, mert tapasztalt, okos öreg ember volt ám s mindjárt látta, hogy ez a koldus valami gyanus atyafi, aki rosszban sántikál.

Miközben Gyurka és társa a bokrok közé értek, a rabló abbahagyta a tettetést s megragadva Gyurka kezét, így szólt hozzá:

— Oh kedves vezérünk, milyen szomorú állapotban talállak! És milyen szomorú állapotban vagyunk mi is! Szét vagyunk szórva, mint a megriasztott birkanőj, nincs vezérünk, mióta te távol vagy tőlünk.

— Hallgass! Itt nem tudja senki, hogy én vagyok az a rettenetes rablóvezér,

akitől annyira félték; nem árultam el magamat, nem hoztam szégyent reátok. De most beszélj, mit kívánsz tőlem?

A gonosz ficzkó elbeszélte, hogy új nagy rablóbandát akarnak alakítani s csak Gyurkára várnak, hogy átvegye a vezériséget.

— Micsoda? szólt Gyurka hevesen. Reám vártok? Hát nem tudjátok, hogy én szavamat adtam, hogy többé nem leszek rabló?

— Épen azért jöttem hozzád. Szavadat adtad s így mindenki bízik benned, annál könnyebb lesz megszöknöd.

— Ejnye te semmire való! kiáltá Gyurka nagy haraggal. Hát nem tudjátok, hogy a háladatosság a legelső kötelesség, melyre engemet fogadott atyám tanított? Hát eláruljam a királyfit, aki megmentette életemet s aki nem kívánt tőlem egyebet, csak pusztá szavamat, hogy nem fogok elszökni? Nem, azt nem teszem soha s ha még egy szót szólsz erről, meglátod, hogy öklöm még nem olyan gyöngé, amilyennek látszik.

A rabló ijedten bámult Gyurkára, aztán mentegetőzött, hogy hát mi lesz már most a szép rablómesterségből, ha Gyurka nem akar vezérük lenni.

— Nagyon sajnálom, de nem segíthetek rajta, felelé Gyurka szomoruan. Én magam is eleget busulok, hogy nem élhetek többé szabadon a szép erdőben, hanem itt unalmas heverésben kell életemet eltöltenem. De a királyfi megmentette életemet, én szavamat adtam, hogy itt maradok s ezzel vége.

A rabló nagy busan távozott s Gyurka is szomoruan tért vissza a palo-

tába. A király azonban, aki rejtekében mindent jól hallott, roppantul csodálkozott ezen a dolgon s most már maga is kezdte hinni, hogy ez a fiú nem afféle közönséges rabló. El is beszélte rögtön az egész dolgot a feleségének, a királynénak.

Épen ekkor pedig látogatója volt a királynénak, még pedig nem más, mint az előbbi király özvegye, ugyanaz, akinek igazság szerint Gyurka anyjának kellett volna lenni, ha el nem késett volna a káposzta-földről. Az özvegy királyné most már nem élt az erdei kastélyban, hanem bent a városban; de még most is folyvást gyászolt és siránkozott az ő fia miatt. A két királyné tehát, midőn a király elbeszélte, mit látott és hallott a kertben, szörnyen kíváncsi lett és látni akarta azt a bolondos Gyurkát, aki nem akar megszökni, mikor tehetné. A király, aki különben igen jó ember volt, mikor épen nem haragudott, azonnal hívatta is Gyurkát és előívatta a királyfit meg a többi nagy urakat és asszonyságokat, mert valamenynyik előtt ki akarta tüntetni Gyurkát és megdicsérni derék magaviseleteért; azután pedig gondoskodni akart, hogy jóra való ember váljék belőle.

Amint tehát Gyurka belépett, a király nagyon kegyesen így szólt hozzá:

— Most már tudom, hogy te vagy a híres Káposzta Gyurka, a vitéz rablóvezér, akitől egész országom retteget. Mindent hallottam, amit a kertben azzal a gonosz ficzkóval beszéltél.

— Akkor hát hiába tagadnám, felelt Gyurka nyugodtan. Igen, én vagyok az a rettegett rablózér, bevallom, ha meg is ölnek.

— Attól ne félj, szólt a király. Hallottam, miként utasítottad el a rossz czimborát, aki ismét el akart csábitani. Nagyon derék ifju vagy, méltó, hogy országvilág előtt megdicsérjelek.

A két királyné meg a többi udvari hölgyek és urak is szörnyen eldicsérték a derék szavatartó Gyurkát, úgy hogy szegény feje már azt sem tudta, hová legyen a sok dicsérettől. Végre aztán, mikor már beleuntak, a királyné azt kérdezte, miként jutott olyan bolondos névhez, hogy: Káposzta Gyurka?

— Hát csak úgy, hogy nem volt sem apám, sem anyám, nem ismertem mást, csak egy káposztafőt a mezőn.

— Hogy lehetne az? szólt a király. Hiszen mindenkinek van apja és anyja, akik haza hozzák a káposztaföldről.

— Meghiszem, felelé Gyurka, csak hogy vagy én tettem bolondot, vagy a szüleim, vagy talán mindaketten. Én nagyon korán kiszöktem a káposztafölből, anyám meg bizonyosan nagyon későn jött el értem, egyikünk sem tette a maga idején s így nem akadtunk egymásra. Alkalmasint oda is veszttem volna nyomorúságosan, ha véletlenül arra nem megy a rablóvezér. Ez aztán magával vitt és fölnevelt, mint saját fiát.

Nagy lett erre a zavar és kiáltozás, mert mindenki fölismerte, hogy ez a Káposzta Gyurka senki más, mint az elveszett kis királyfi. Az özvegy királyné rettenetes nagyot sikoltott, aztán elájult, de csakhamar ismét magához tért, és Gyurka nyakába borulván, zokogva mondá:

— Oh, oh! Hiszen te voltál az én fiamnak szánva, te lettél volna a királyfi,

ha én nem lettem volna olyan rossz, olyan röst, ha megtettem volna mindent a maga idején! Én vagyok oka mindennek! Oh, mért is nem siettem akkor jobban a káposztaföldre!

Gyurka ugyancsak meg volt lepetve, mikor hallotta, hogy ő benne egy királyfi tévedt. — De ha már megesezt a baj, hát mit tehett róla? Az özvegy királyné azonban nem tudott oly könnyen megnyugodni s csak sirdogált és sópáncodott tovább:

— Ah, szegény boldogult királyi férjem, mennyire örült volna, ha ilyen derék fia lehet! És belőled király lett volna — most pedig nem vagy semmi, még csak a fiam se vagy, mert hát tulajdonképen mégis más vitt haza a káposztaföldről. Oh, soha se fogom magamnak meghocsátani, hogy saját hibám miatt nem lettél a fiam!

— No, no, soha se sirjon már e miatt, vigasztalá Gyurka, hiszen én is hibáztam, én sem bujtam elő a maga idején, hanem kelleténél hamarább. Most már tehát nyugodjunk belé, legyünk jó barátok s én tisztelni és szeretni fogom, mintha igazán édes anyám volna.

Az özvegy királyné tehát megnyugodott valahogy, de annál nyugtalanabb lett a király és a felesége, meg a királyfi, mert ezek attól féltek, hogy Gyurkának majdan szébe juthat talán, hogy voltaképen mégis őt illeti a királyi korona; most már szinte sajnálta a király, hogy megkegyelmezett volt. A királyfi azonban, a ki sokkal jobb szívü volt, nem effélére gondolt, hanem félrehívta Gyurkát egy másik

(Folytatása a 342. lapon.)

AZ ELSŐ KÖNYV.

NO KIS bamba, tudod-é
 Mi van ide írva?
 Hogy a lovacska nyerit
 És béget a birka.

Hogy virágzik a virág,
 Hogy csörög a szarka,
 S hogy a tarka kutyanak
 A farka is tarka.

(Folytatás a 340. laphoz.)

szobába és így szólt hozzá barátságos hangon:

— Hallod-é, Gyurka, beszéljünk csak okosan. Az igaz, hogy belőled királynak kellett volna lenni, ha anyád annak idején haza hoz. Igen ám, de ezt nem tette és így a királyság az én apámra szállt, utána pedig nekem van jogom a koronához. Neked nincs itt semmi jussod. De azt ne gondold, hogy az apám meg én vagyunk ennek az okai, — a törvény parancsolja így, a törvény pedig még a királynál is hatalmasabb.

Gyurka nagyot nevetett és így szólt:

— Ugyan soha se komédiázatok! Hiszen nekem soha sem jutott eszembe, hogy király válhatik belőlem, így hát nem is törődöm vele, ha csakugyan nem is leszek király. E miatt csakugyan ne aggodjatok, én sohasem foglak zavarni. Ugyis hálával tartozom neked.

A királyfi úgy megörült, hogy megölelte és összecsókolta Gyurkát és így szólt:

— Te nagyon derék ifju vagy s ámbár igazság szerint nem vagy rokonom, mától fogva testvéremnek fogadlak, megosztozunk mindenben és neved ezentul nem Káposzta Gyurka lesz, hanem György herceg.

— Azt sem bánom. Nem fogom soha sem elfelejteni, mily jó voltál irántam.

Erre a királyfi karon fogta fogadott testvérét, örömtől sugárzó arcczal visszakísérte a nagy terembe és bemutatta kedves testvérét, aki ezentul György herceg lesz. Mindnyájan nagyon örültek, főleg az özvegy királyné; csak az öreg király nem

örült, mert ő sehogysen tudott bizni a volt rablóvezérben; azonban fia kívánságát nem akarta megtagadni és így minden a szerint történt, amint a jószívű királyfi mondotta.

Legelső gondja volt a királyfinak, hogy György herceget felöltöztette pompás ruhákba, miként új állásához illett; aztán saját szobái mellett rendezett be számára lakást, mindenét megosztotta vele s éjelen-nappal együtt voltak, együtt sétáltak, vadásztak s ez az élet lassanként megtetszett György hercegnek, úgy hogy ismét vidám, erős és egészséges lett. Csak egy dolgot nem volt eleinte inyére, az, hogy tanulnia is kellett; mindenféle tanítók és mesterek igyekeztek nála helyre-pótolni a nagy mulasztást s persze kissé unalmas volt már bajszos korában ott kezdeni, ahol mások kicsi korukban kezdek; de belátta, hogy ez szükséges, és gyorsan haladt minden tudományban. Ekkor aztán természetesen arról is meggyőződött, hogy milyen fonák módon gondolkodott azelőtt, milyen gonosz társaságban növekedett föl; nem is maradt meg régi tulajdonságaiból, csak ami igazán szép és derék volt: az őszinteség, bátorság és háladatosság.

A királyi udvarnál mindenki nagyon szerette a kedves, vitéz és okos György herceget, legjobban persze az özvegy királyné, aki valahányszor meglátta, mindig sírva fakadt és így sópánkodott:

— Oh, oh! mily derék fiut vesztettem a hanyagságom miatt! Milyen jeles király vált volna belőle!

(Vége következik.)

A TENGELICZE FÉSZEK.

JENŐNEK jómódu szülei voltak, kik őt nagyon szerették, s minden alkalmat felhasználtak, hogy neki örömet szerezzenek. — De Jenő nem igen vette sokba szülei gondoskodását s alig jutott eszébe, hogy hálásnak kellene lennie amaz ajándékokért, melyeket szülei neki adnak. Ez nagyon fájt a gondos szülőknek, — de azért tovább is szeretettel gondoskodtak fiukról.

Egyszer, egy forró nyári napon nagy zivatar volt s ennek elmúltával az atya a kertbe ment megnézni, nem tette-e a szélvész kárt a fáknak és virágokban? Jenő atyjával ment s előre futott.

Alig léptek a kertbe, Jenő egy kis fészket pillantott meg a földön, melytől nem messzire öt kicsi, még egészen csupasz madárka hánykolódott és sivitgatott a nedves földön.

— Apácskám! szólt Jenő szánakozólag, nézd e szegény kis madárkák hogy sirnak itt a nedves földön! Ugyan ki bánthatta őket?

— A szél vetette le őket fészkestől, felelt az atya — és amint látom, tengeliczék — folytatta tovább, a mint a kis csupaszokat közelebről megtekinté.

— Oh! hadd vigyem magammal! — kérde Jenő.

— Nem, fiam, nálad elpusztulnának, szólt az atya.

— Oh nem, apácskám! én oly gondosan ápolom és etetem majd őket, hogy tudom, sohasem fognak éhezni — buzgólkodék Jenő.

— Az nem érne semmit. Bármily gondosan ápolnád, bármily szorgalmasan etetnéd őket, mégsem nevelhetnéd föl; az ily kicsinyke madarak fölnevelésére csak szüleik képesek.

E pillanatban megjelentek az öreg tengeliczék és siralmasan jajgattak a közeli fákon, midőn fészkeket és fiaikat a földön meglátták.

— Lásd, figyelmezteté Jenőt az atya, azok ott a kis tengeliczék szülei, melyek fiaik után siránkoznak. Várj csak! Szaladj föl szobámba, s hozd le az ott levő üres kalitkát! De gyorsan!

Jenő engedelmeskedett, s néhány percz mulva már visszatért a kívánt kalitkával.

— Derék fiu vagy — dicséré öt atyja; most tartsd a kalitkát, míg a fészket és a kicsinyeket belé helyezem.

— És az öregek? Mi történik azokkal? kérde Jenő ijedten.

— Várj csak, mindjárt megtudod, — felelt az atya, miközben a fészket s a kicsinyeket gondosan elhelyezé a kalitkában, melyet egy fára erősítve, Jenőt kézen fogta s csekély távolságban megállt vele.

Alig távoztak el, már megjelentek az öreg tengeliczék, öröm-csicsérgéssel a kalitkára szálltak s etetni kezdték fiaikat, melyek sárga csőreiket tátogatva, éhesen nyujtogatták feléjük.

— Apácskám, már etetik őket, — sugta Jenő örömmel.

— Lásd fiam, ez az, amit neked mutatni akartam; mint láthatod a szülők sohasem hagyják el gyermekeiket szerencsétlenségökben, sőt készek azokat saját életök kockáztatásával is megmenteni.

Amint etetik most, úgy fogják etetni fiaikat ezután is mindaddig, míg föl nem nevelik őket; ha pedig hazavinnéd, pár óra alatt elpusztulnának.

— És hová teszed őket, — apácskám? — kérdé ismét Jenő.

— Azt majd később fogom megmondani — felelt az atya: most csak figyelj jól arra, mily gondosan, mily szeretettel ápolják az öregek fiaikat.

És Jenőnek nagy öröme telt a kis tengeliczékben. — Minden nap kiment atyjával a kertbe, ott messziről nézték az öreg tengeliczék gondokkal teljes örömet s Jenő nemsokára jelentette atyjának, hogy a kicsinyek már majdnem egészen tolasok.

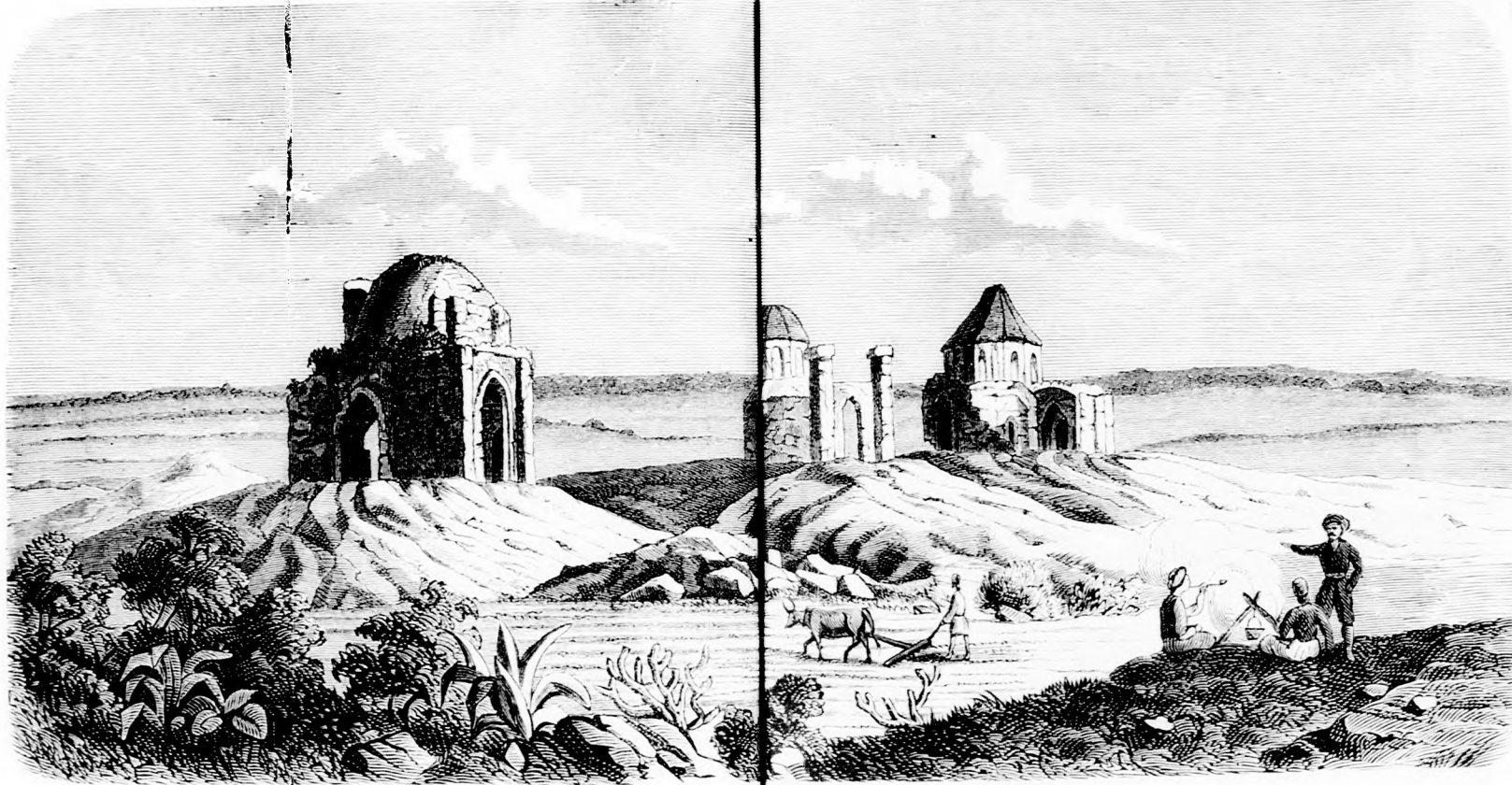
Mintegy három hét múlva így szólt az atya:

— Jőjj velem, Jenő, ideje, hogy megmutassam, mit szándékozom a fiatal tengeliczékkel tenni — s kézen fogva Jenőt a kertbe ment vele.

A kertbe érve, Jenő atyja lépvesszőket helyezett a kalitka tetejére.

— Minek az? kérdé Jenő, ki e munkát kíváncsian nézte.

— Meg akarom az öregeket fogni, s ha megfogtam, őket teszem majd a fiatalok helyére, melyeket kiereszték. — Ezt azért teszem, hogy megtudjuk, valjon a fiatal tengeliczék fogják-e az öregeket úgy ápolni, mint azok őket — magyarázta az atya.

Az ŐSI MADJAR VÁROS MJAI. (Lásd a 350. lapon.)

Néhány percz múlva az öreg tengeliczék már fogva voltak. — Az atya leszabadította őket a lépvesszőkről s kinyitván a kalitka ajtaját, kieresztette a fiatalokat. Alig röptek ki ezek, az atya az öregeket helyezé a kalitkába, melynek ajtaját rájok

zárta. Örömmel röptek ki a fiatalok börtönükből, s egy közeli fára telepedtek.

— Mily vigak, mily örömmel csatogtatják szárnyaikat! szólt Jenő.

— És mit tesznek az öregek? — kérdé az atya.

— Ah! a fiatalok elröptek! jelenté Jenő.

— Légy csöndesen, mond az atya, tán élelmet mentek keresni szüleid számára; megvárjuk, visszatérnek-e?»

Sokáig nem jöttek többé vissza; a mint szabadoknak érezték magokat, nem gondoltak többé fogoly szüleikre.

Az öreg tengeliczék kétségbeesetten vergődtek a kalitkában, minek láttára Jenő sirva fakadt.

— Ereszd ki őket, apácskám, kérlek szépen, mert még elpusztulnak, kérte könyes szemekkel atyját.

Az atya elérzékenyült és meghatott hangon mondá:

— Lásd fiam, csak meg akartam neked mutatni, mint gondoskodtak az öreg tengeliczék fiaikról; mint szerették, ápolták; mint áldozták fel szabadságukat és viszont mily hálátlanak a fiatalok, me-

lyek fölnevekedve, csak magukkal törődtek, s szegény, fogoly szüleikre nem is gondoltak többé. Ugy-e, ez rut hálátlanság? De az oktan állat nem tud gondolkodni, nem tudja igazán, mit cselekszik. Hanem, mit gondolsz, ha ember cse-

— A kalitkát verdesik szárnyaikkal, s szomoruan csicseregnek. Még agyonzuzák magokat, apácskám! sajnálkozék Jenő.

A fiatal tengeliczék eközben szárnyra keltek, s tova röptek.

lyek fölnevekedve, csak magukkal törődtek, s szegény, fogoly szüleikre nem is gondoltak többé. Ugy-e, ez rut hálátlanság? De az oktan állat nem tud gondolkodni, nem tudja igazán, mit cselekszik. Hanem, mit gondolsz, ha ember cse-

lekszik így? ha valamely gyermek nem érez hálát szülei gondoskodásáért?

Jenő mélyen meg volt hatva, érezte szíve mélyén, hogy eddig hálátlanul viselte magát. Könyezve borult atyja nyakába s épen ekkor lépett a kertbe édes anyja.

A mint Jenő meglátta anyját, ki nemrég éjeket virrasztott ágya mellett, midőn betegen feküdt, amit ő meg sem köszönt volt — sirva borult a mama nyakába.

— Bocsássatok meg, kedves jó szüleim, ezután nem leszek hálátlan sígérem hogy sohasem fogom feledni jóságokat egy pillanatra sem.

— Adja Isten, hogy úgy legyen, felelé az atya — s jusson eszedbe a negyedik parancsolat, valahányszor csak szüleidet látod.

— Tiszteljed atyádat és anyádat — sugta Jenő anyját megölelve.

— És tudd meg, hogy csak az a gyermek boldog igazán, aki szüleit szereti s tiszteli, egészíti ki az atya.

Ez idő óta Jenő a legkedvesebb gyermek lett. Megtartá adott szavát, s valóban úgy élt, mint azt a negyedik parancsolat követeli: »tiszteljed atyádat és anyádat.«

A JÓ ALKALOM.

(Képpel a ezimlapon.)

NAGY meleg van, a vén Puskást
A buzgóság biz elnyomta;
Kandur uram rég óta vár
Erre a jó alkalomra.

Puskás előtt egy nagy tál van
S benne érintetlen maradt
(Kandur ezt meglátta gyorsan)
Egy csábító husos falat.

Lassan odasettenkedik,
Körmét a talpába huzva,
Farkát hosszan eleresztve,
Meglapulva, hason csuszva.

S ham! . . . elkapja mint a villám.
Megette-é? — ne is kérdjed .
Bizony nem t'om mit szól hozzá
A vén Puskás, ha fölébred.

A BALATON EREDETE.

— Népmonda —

— Elmondja Sárffy Elek. —

(Képpel a 352. lapon.)

NE hallott volna valamit a szép Balaton taváról, a bűbájus »Magyar tenger«-ről, melynek partján hazánk egyik leghíresebb fürdőjét évenként sok ezren látogatják?

Sokféleképp mesélik e szép tó eredetét. Én is többféleképp hallottam, de egy monda különösen megragadta figyelmemet, s ezt a »Kis Lap« olvasóinak most elmesélem úgy, amint én hallottam:

»Több ezer évvel ezelőtt azon a helyen, hol most a szép Balaton habjai ringanak, nagy és kopár síkság terült el. Nem volt itt semmi, ami arra mutatott volna, hogy e helyen valaha hatalmas, gyönyörű kék vizű tó legyen. Csak néha, nagy csöndben hallottak az itt lakó pásztorok a föld alatt valami mély morgást, mintha ott alant víz zuhogna.

A messze terjedő, de kopár síkságon pásztorok laktak. De mivel a föld igen is kopár volt s vizet csak nagyon messziről lehetett kapni, a pásztorok lassankint mind elköltöztek termékenyebb vidékekre.

Volt pedig e pásztorok között egy öreg, mogorva ember is. Ez az ember maradt csak itt a nagy síkságon egyedül, kecskéivel együtt.

Egy szép nyári forró napon az öreg kecskéi legelés közben nagyon elszéledtek. Az öreg követ keresett, amivel majd megdobálja a kecskéket, s így azokat összeterelje. Sokáig nem talált, de végtére meglátott egy jókorát, s azonnal odafutott, hogy fölemelje. De a kő nem engedett, hiába feszegette az öreg, alatta pedig oly nagy morgás volt hallható, mintha valami hatalmas tűzhányóhegy volna. Végtére a kő engedni kezdett, s egyszer akkorát

ugrott a levegőbe, mint valami gummi-lapda.

Ekkor az öreg nagy bámulatára hatalmas vizsugár tört elő a földből a kő helyén. Ez dobta fel a követ is. És ezután még gyorsabban nagy zajgás közt folyvást jött e víz, úgy, hogy amint vízszahullott, lassankint tó képződött.

Az öreg pásztor látva a veszélyt, menekülni akart, de már késő volt. A rohanó ár megkapta, s oda veszett. A víz pedig egyre jött a föld alól, míg végre egy nagy, mély tó képződött, mely tónak neve most — Balaton.«

Ezzel a történetnek vége van. Úgy mondtam el, amint én hallottam. De még valami hátra van, t. i. hogy az öreg kecskéivel mi történt.

Gondolom, hallottak valamit a »Kis Lap« kis olvasói a Balatonban található »kecskekörmök«-ről (kecskeköröm alakú csigafélék.)

Ezekről azt tartja a monda, hogy az öreg pásztor kecskéinek körmei.

INDIÁN KERESZTÉNY TEMPLOMA.

(Képpel a 348. lapon.)

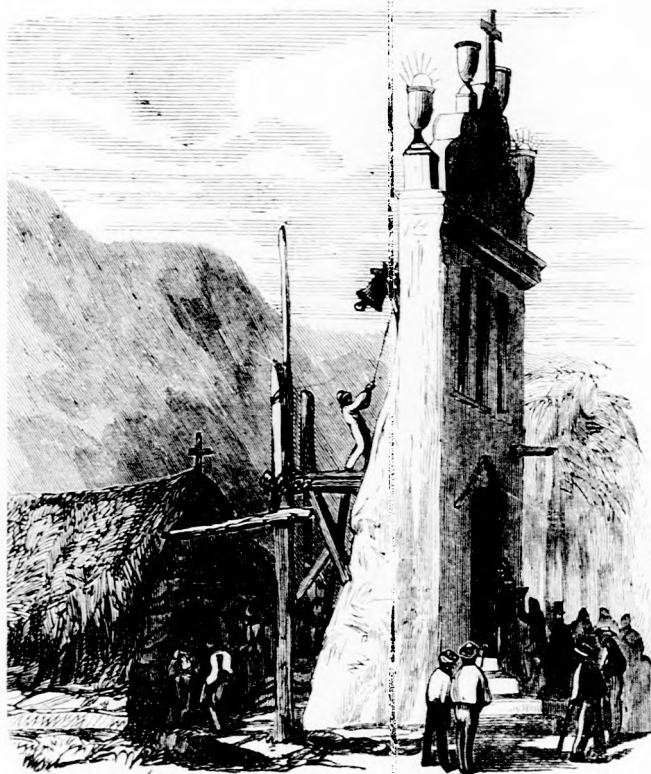

IDŐN Kolumbusz Kristóf ezelőtt négyszáz esztendővel Amerikát fölfedezte, különböző ősi népeket talált ott, melyek közül némelyik meglehetősen miveltségtel is volt, míg mások félig vad állapotban barangoltak a rengeteg erdőkben. Midőn aztán Európából mindig több-több ember költözött az új világrészbe, az őslakók lassanként vagy kivestek, vagy beljebb vonultak a nagy hegysek közé, sokszor véres háborukat is kezdtek az európaiak ellen, de mindig vereséget szenvedtek. A miveltebb európai szokásokat, pedig semmiképp sem akarták elfogadni, úgy, hogy még most is vannak indián törzsek, melyek éppen úgy élnek, mint őseik sok száz esztendővel ezelőtt és bálványozásokat imádnak.

Buzgó jámbor férfiak azonban régóta igyekeznek e makacs törzseket megtéríteni és miveltebb életmódra szoktatni. Sok helyen sikerült is rábírní őket, hogy állandóan meglepedve, rendes munkából éljenek és a bálványimádást elhagyva, keresztény vallásra térjenek. Ezek aztán igyekeznek legelőször is szép templomot

építeni, de mivel nagyon szegények, hát bizony sokszor furcsák az ő szent helyeik.

Egy francia utazó, ki nem régen Közép-Amerikát járta be, beszéli, hogy midőn egyszer messze a vadon hegyek közt vándorolt, meglepetve pillantotta meg egy nagyszerű templom homlokzatát; csodálkozott, hogy az itt lakó szegény indiá-

INDIÁN KERESZTÉNYEK TEMPLOMA.

nok ily pompás templomot építhettek; de midőn közelebb ment, akkor csodálkozott csak igazán. A jámbor indiánok tudniillik csak az első falat építették föl, többre nem telt; a fal mögött pedig volt egy kunyhó s ez volt tulajdonképen a templom, hol ájtatos imáikat végezték.

Az utazónak természetesen, bármily furcsa volt ez a dolog, nem jutott eszébe nevetni a szegény embereket, mert jól tudta, hogy az igazi ajtatosság nem függ a fényes templomtól s a tiszta szívből eredett imát Isten meghallgatja a szegény kunyhóban is.

MEGLAKOLT VAKMERŐSÉG.

A FÜZESKERT szélén
Kicsi almafa,
Első levelecske
Hajt ki rajta ma.

Lehet sok gyümölcse
Alma ezrivel.
Gazdája hogy védje,
Ijesztőt emel.

Vén karó hegyébe
Bomlott kalapot,
A testnek helyébe
Vásott kaputot.

S melyet már amogy is
A szemetre szánt:
Akaszt a végébe
Elnyütt, rosz topánt.

Kis nyul és madárka
E kísértetet
Másnap hogy meglátta:
Biz' megijedett.

A kis nyul vágatva
Meneküle el,
Riadt a madárka
S elrepüle, el.

Hanem a kísértet
Fityeg — s nem harap,
Fején szörnyen busul
A foszlott kalap.

S ha szellő nem fújja
Csüggő karjait,
Meggyőződnek róla
Hogy ninesen baj itt.

Neki bátorodva
Visszatér a nyul,
S izegő szájával
Hozzája is nyul.

Seregély és ezinke
S a többi madár
Neki szánja magát
S a karjára száll.

Söt — milyen merészég! —
Egy tapsi füles
A vedlett bakancsban
Zöld almát keres . . .

Látja ezt a gazda,
Haza futt legott,
A puskáját kapta
S oda pufogott.

Bukik a madárka
Felfordul a nyul!
Sajnálom őket ki-
mondhatatlanul!

AZ ŐS MADARS VÁROS ROMJAI.

(Képekkel a 296—297. és 301. lapokon.)

Aki közületek már olvasta, tanulta hazánk történetét, tudja, hogy miszerint épen ezer esztendeje lesz annak, hogy magyar őseink beköltöztek erre a szép földre, melyen mi most élünk. Azelőtt a magyar nép vándor életet élt s messze Azsia keleti síkjain tanyázott. Több tudós kutató fáradozott már azon, hogy kifürkészze a helyeket, hol régen a magyarok laktak s ilyenek tartják azt a rég elpusztult várost is, melynek romjait a vidék lakói mai napig is »Magyari« vagy »Madsar« romjainak nevezik.

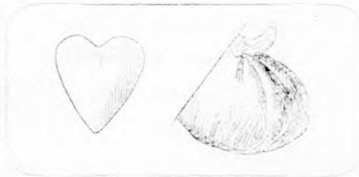
Nagyon, nagyon régen volt az, több mint 1100 esztendeje, hogy a magyarok Azsia keleti részén laktak, a Kaukaszus

hegységtől északra, a Kuma folyó közelében (keressétek meg a térképen) azon a helyen, mely most is Magyari néven ismeretes. Krisztus születése után 734-ben azonban arab seregek törtek át a Kaukaszus hegységen és kiszorították a magyarokat régi lakhelyükből. A magyarok ekkor északra, az Uralhegység mellett lakó rokon népekhez vándoroltak Ugoriába vagy Nagy-Magyarországba s innen vándoroltak később ismét kelet felé, míg végre a mostani Magyarországon végkép megtelepedtek.

Azon a helyen, ahol a magyarok először laktak, arabok és tatárok uralkodtak ezután, de ezek is megőrizték a hajdan itt tanyázott magyarok emlékét; mindenféle helyek, tavak stb. az ős lakókról vannak elnevezve mai napig is.

Azok az épülettromok azonban, melyek Madsar városa helyén ma is láthatók, nem származnak ez ős magyaroktól, mert ők még sátrokban laktak és inkább pásztoréletet éltek. A várost a későbbi arabok építették s nevezték a magyar névvel. De most már ezek is elpusztultak s a hajdani nagyvárosból már csak néhány dűledező rom látható.

KÉPREJTVÉNY.

MEGFEJTÉSEK ÉS MEGFEJTŐK.

A »KIS LAP« XIV. köt. 19-ik számában közölt képrejtvény megfejtése:

„Pécsi kolostor.“

Helyesen fejtették meg: Buday Emma, Lovász Irma és Sarolta, Bodola Irma, Prandtner Iván, József és Béla, Rosenbaum Lola, Schenek Irma, Szász Ilon és József, Feleki Ludovika, Popper Zsiga, Szlavkay Jolán, Irma

és Zolt
Gyula
bach I
Irénke
Arank
Imre
Korné
may
Nagy
Irén.

A
zolt re
Sándó
Imre.
Stefan
roly, C
git és
Arthu

S
hogy
szabál
menn
és, ha
Bolez
K. A
gyógy
vendé
ledet
tudom
Könyv
nézve
is több
désnel
a bere
apa v
utba-
ról h
fog sz
nagy
intézk
més, r
társ
melye
de föl
lönbe
már n
inkáb
ha ne
ték. —
csak a
ban. I
melye
mond
nines

és Zoltán, Raisz István, Lositz Karolina, Jankó Gyula és Béla, Leipniker István és Ernő, Umbach Lajos és Géza, Schmidl Laura, Matékovics Irénke, Tar Klementin, Kelemen Emma és Aranka, Fraenkel Mariska és Józsika, Csiky Imre, b. Meszena Stefánia, Kepf Irén, Spitzer Kornélia, Sey Szilvesztrina és Tamás, Szentirmai Béla, Bakay Etelka, Ágoston és Károly, Nagy Ilonka, Margit és Ida, Bickel Angela és Irén.

*

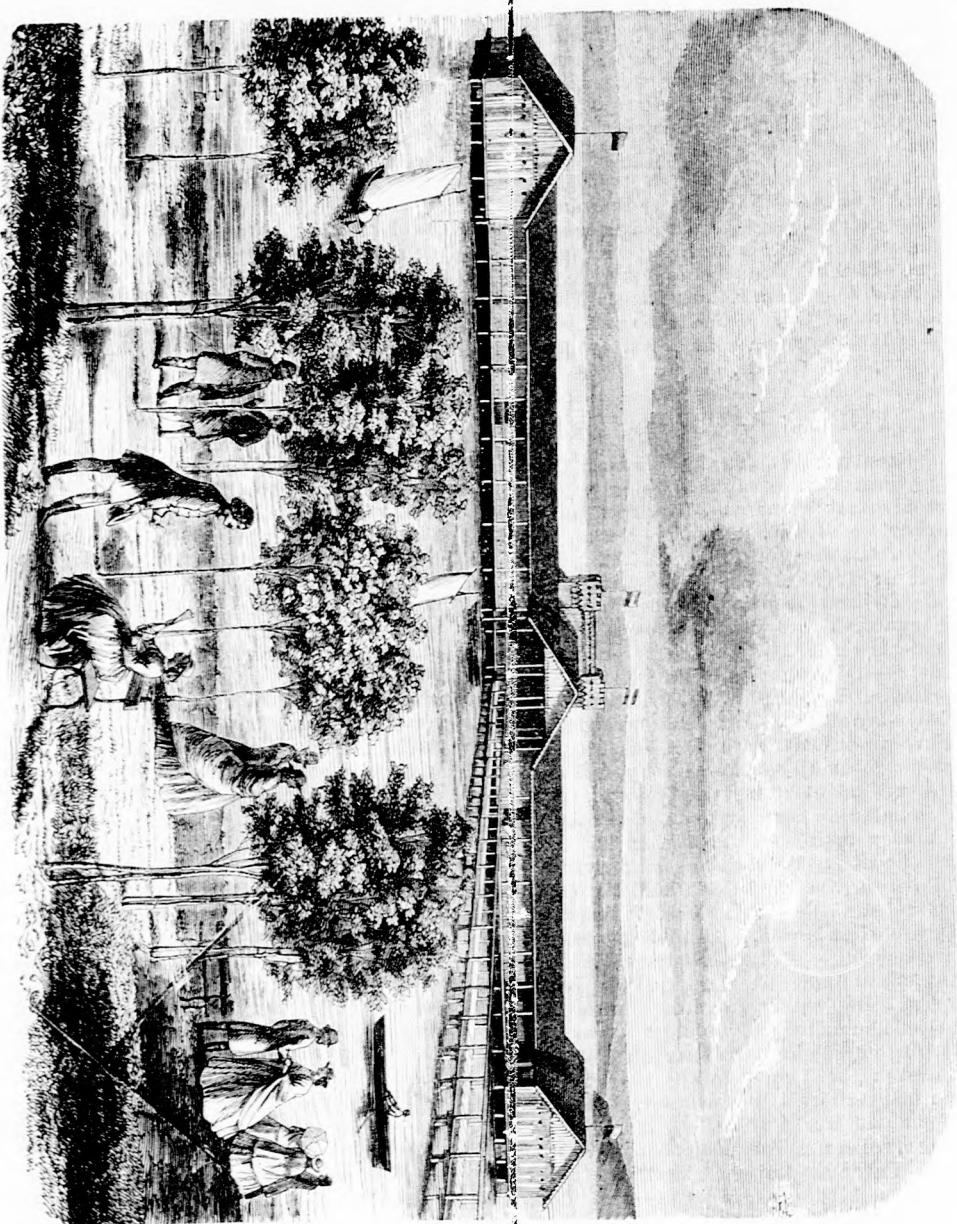
A »Kis Lap« XIV. köt. 19-ik számában közölt rejtvények megfejtését utólag még beküldték: Sándori Feri, Fülöp Regina és Kálmán, Csiky Imre, Fischbein Sándor és Miklós, b. Meszena Stefánia, Kepf Irén, Köllner Károly, Vamzer Károly, Graber Irma és Gyula, Nagy Ilonka, Margit és Ida, Ágoston Anna és Károly, Teitlbaum Arthur, Bíró Margit.

FORGÓ BÁCSI POSTÁJA.

Szentiványi Aranka. Irásod, tekintve, hogy nem élsz vonalzással, elég csinosnak és szabályosnak mondható. Leveledet, mint valamennyi kis olvasómét, mindig örömmel fogadom és, ha tartalma megkívánja, felelek is rá. — **Bolezár Irénke.** A rejtvény már megjelent a »K. L.«-ban. Reményem, hogy mentől előbb gyógyulsz ki, hogy aztán a magad irásával örvendeztesz meg. De akkor ne porozd be a leveledet! — **Ivánkovits Béla.** Fölvilágosításodat tudomásul vettem. — **ifj. Prandtner József.** Könyvtárt akartok alapítani és berendezni s erre nézve tanácsomat kéritek. A legjobb tanácsnál is több foganatja volna a személyes közreműködésnek. Csak előbb legyen könyvek sok és jó; a berendezésre bármelyike az idősb rokonoknak, apa vagy tanító ur, fogja megadni a legjobb utba-igazítást. Ha vállalkozástok gyarapodásáról hébe-korba tudósítást küldtök, örömmre fog szolgálni. — **K. J. (Gszn.)** A mostaniak is nagyobb részt beválnak. A többire nézve legott intézkedtem. — **Dorina.** Szeretetre méltó és elmesés, mint mindig. — **Margaréthen Ignác és társai.** Ha van alapja annak a nehéz vádnak, melyet kimondtok: úgy bizony az az illetőre, de főleg jó szüleire nézve, nagyon szomorú. Különben a levéljegy nem »markus«, hanem, ha már magyarított latinos németiséget használtok, inkább »márka.« A »kufert« is inkább »couvert«, ha nem volna mindezeknél jobb a borító vagy boríték. — **Petrovay Gábor.** A kicsi leírás nem rossz; csak az a kérdés, magad jártál-e arra Piemontban. Mert az efféléknek becses az ád, hogy személyes benyomásokon alapszik. Olvasottat elmondani nagyobb művészetet igényel. Soraidban nincs ott a keltezés, sem a hely neve a honnan

küldöd. Az ilyesmi pedig kimaradhatatlan része minden levélnek. — **Győry Tibor.** Szörnyen tudákos egy legényke vagy te, szerelmes kis öcsém. A »ban ben« rag helyett igenis szabad a rokon »ba be« raggal élnünk ott, a hol erre szükség van, mint a rejtvényben, s a költeményekben, hol a méret vagy rim kedvéért az »n«-et nem egyszer mellőzi Arany János, Petőfi Sándor s több jeles költőnk, mint erről fölületes lapozás után is meggyőződhetel. Azért bizony sem Arany, sem Petőfi nem vétettek az »okos« nyelvtan ellen. A rejtvényekért egyébkint nem a te olvasó társaid felelnek, hanem én, a szerkesztő. S én szívesen fölvilágosítottalak. — **Nagy Matild.** Kinek az Imrike, kinek, Dezső és Katicza históriája tetszik jobban. Csak hogy kedvetek telt a »K. L.« ez elbeszéléseiben! — **Fuchs Adél.** Örvendek örömednek. — **Sárffy Elek.** Némi szükséges változtatásokkal a cikk meg fog jelenni. — **Vancsó Vilma.** Szent a barátság! — **B. Balás Elemér.** A rege tárgya érdekes, tán föl is dolgozom kissé bővebben s ha lehet képpel közlöm. Hanem a javát kifelejtetted. Mit jelent ez a szó »Fáta«? Magyar jelentőségét nem tudom neki, pedig a mese folyamából az tűn ki, hogy valamely nyelven van értelme. — **Grünwald Miksa.** Noha többször volt már szó a »K. L.«-ban a kolibriról: ha újabb képet mészettek, egy-egy vonáskát a te leírásodból is felhasználok. — **T. L. (F. Bny.)** A cziczát megrajzoltatom s mihelyt ki lesz metszve, amibe egy kis idő telik, az érdekes czikkecskével együtt kiadom, ha nem terheltek még egyszer leírni, mert bizony a sok irás közt elhaláldzott. — **Mangold Flóri** Sorát ejtem. — **A. S. (Rpecz.)** Azok az egyes számok már nem kaphatók, csak teljes bekötött évfolyamok. — **»Minden napfényre kerül«.** Iszonyuan rémisztő, borzadályosan szörnyűséges, irtóztatóan rettentő vértől csepegő — de épen ezért mulatságos história. Közölhetetlen. — **Hamburg testvérek** küldeményéből egy vagy kettő meg fog jelenni. — **K. E. (H. Bszrnny.)** Az ígért rajzokat szívesen vesszük. A nevet olvashatlanul írni, csak országos emberek kiváltsága, kiknek tollkanyarítását mindenki ösmeri. Ebből a tárgyból tehát nem is telik az igényelt cikk. Inkább a kéziratról általában, ha P. erről nem irt volna egy hosszabb értekezést. — **Mázor Elemér.** Tán csak meg akartál tréfálni? — **Buday Emma.** Nagyon ügyes; meg fog jelenni. — **H. S. (Msklez)** A »Kis Lap« olvasóiról bátran tehet fel többet.

Mindazok, akik itt névszerint fölemlítték nincsenek, egy vagy más okból közölhetetlenül küldötték. Jobbára rejtvények s fele részinél több »Forgó bácsit« s »Székesfehérvárt« foglalja magában. A másik fele is jobbára vagy nagyon ismertel vagy szerföltöt könnyüt küldött be.

FIGURÁK A BALATON TÁJÁN. (Lásd a 347. lapon.)

Felelős szerkesztő: *Forgó bácsi*. Kiadó-hivatal: Budapest, barátok-tere, 7-ik sz., Athenaeum-épület.
 Budapest 1878. Nyomtatja a kiadó-tulajdonos: Athenaeum irodalmi és nyomdai részv. társulat.
 Megjelen hetenként egyszer, 16 oldalon.